

Ĉiu scienca biblioteko devas posedi

la libron

SCIENCAJ STUDIOJ

bazitaj sur originalaj esploroj kaj observoj

eldonita okaze de 50-jara jubileo de
INTERNACIA SCIENCA ASOCIO ESPERANTISTA

sub redakto de
PAUL NEERGAARD

La libro enhavas 38 sciencajn artikolojn (alie nepublikigitajn),
verkitaj de konataj sciencistoj el diversaj sciencaj branĉoj:

lingvistiko
historio
juro
muziko
poezio
astronomio
matematiko
geologio
mineralogio
kemio
tehnologio
zoologio
agronomio
medicino ktp.

240 grandformataj paĝoj, prezo 25 danaj kronoj (anglaj ŝilingoj)
aŭ 50 steloj aŭ 3,50 dolaroj aŭ la egalvaloro

Mendebla ĉe la

Eldonejo **KOKO**, Kolby Kaas, **Danlando**

pere de la librovendejoj, pere de la delegita reto de ISAE,
aŭ kun la albonita bankĉeko ĉe la sekretario de ISAE al la
adreso: Prof. D-ro B. Popović, Zagrebačka 24, SARAJEVO, Ju-
goslavio.

SCIENCA REVUO

UDK 001 (05) = 408.92

Vol. 16

N-ro 3-4 (63-64)

30. 3. 1966.

Aperas kvarfoje jare. Jarabono 30 steloj = 2,2 us. dol. = 2500 din

Enhavo:

R. Haferkorn: Suplemento al la Laborplano...
Sonnenfled, Haferkorn: Lingvoj (diskutoj)
B. Tokarev: Regulo de $n+1$ grupoj... en la perioda sistemo
M. Jelinek: Modernizado de la instruado pri matematiko
J. Mašek: Pri la troviĝo, konsisto kaj genezo de la ardorezistaj argilŝtonoj...
F. Jelenc: La Briofitoj el la bieno Gréstillon
J. Tar: Ladblok-kaj lad ekzamenoj per ultrasono
ISAE-TC-122, 121: Suplementa indekso de ... fakvortaroj

030.8 + 413.164 (= 408.92)

SUPLEMENTO

al la **LABORPLANO POR VERKADO DE ESPERANTO-FAKVORTARO**

La **LABORPLANO** aperinta en S. R. 15, n-ro 1-2 jam estis dis-
sendita kiel cirkulero al multe da fakvortaristoj kaj eminentuloj. La
kritiko estis plejparte konsenta; tamen el la rondo de la normigfaku-
loj (**ISO** kaj **DNA**) venis kelkaj informoj kaj aldonaj rimarkigoj, ki-
ujn ni konsideras kiel publikigindajn en jena Suplemento.

Al I. 4

Por forigi miskomprenon, estu dirite ke principe oni povas kiel
lingvosimbolojn uzi aŭ literojn aŭ UDK-numerojn.

Al Rim. I

La laboroj de **ISO** okazas tute demokrate, tio signifas ke ĉiam
efektiviĝas la plej bonaj ideoj, kaj ĉar ĝis nun la plej bonajn ideojn
prezentis **D-ro Wüster**, ilin akceptis ĉiuj ceteraj membroj.

Al Rim. III

Necesas aldoni ke ankaŭ **ISO** fiksas transliterigon de la cirilaj literoj, nome en la Rekomendo ISO/R n-ro 9, krome de la arabaj literoj en ISO/R n-ro 233 kaj de la hebreaaj literoj en ISO/R n-ro 259.

Al Ĉapitroj III-V

La alfabeto envicigo de Esperantaj vortoj laŭ la komenclitero de la radiko estas nepre konvena, se la uzanto de la vortaro scipovas Esperanton. Tamen oni ja devas konsideri, ke terminoj estas ofte serĉataj de tiaj personoj kiuj ne regas la koncernan lingvon. Do oni ne rajtas supozi ke tiaj personoj scias, kiu vort-elemento en Esperanto estas prefikso aŭ radiko. Pro tio oni devas konstati ke por plurlingvaj teknikaj vortaroj estas pli oportune, ke decida por la sinsekvo estas la komenclitero de la unua vorto de termino, kiel okazis en la **Brulŝirma Vortaro**. Tamen en unulingvaj Esp. — fakvortaroj oni nepre apliku la envicigmanieron uzitan ekz-e en la **PV** kaj indikitan en la **LABOR-PLANC**.

Al Ĉapitro VI

Necesas aldoni ke la de la **Germana Normiga Komisiono (DNA)** en 1964. eldonita »Bauwörterbuch« (Internacia Konstru-Vortaro) reprezentis nur malneton, kaj ke DNA tutkompreneble sekvas la rekomendojn de **ISO** eldonante definitivajn terminarojn. En ĉi tiu kunligiteco eĉ la eminenta normigfakulo **D-ro Wüster** diras, ke neniakaze **normo** iun devigas, fari alion ol li taksas ĝusta.

Al Paĝo 17 (S. R. 15, n-ro 1—2)

En la alineo pri la aŭtoritataj signoj okazis eraro. Ni do rekomendas marki per aŭtoritata signo **terminojn** (ne nur neologismojn). Se la termino (nocinomo) devenas de **malneto (projekto)**, tiam validas jena aŭtoritata signo: **pISAE**. Sed pri terminoj devenantaj de **rekomendoj** kaj **normoj**, kiel aŭtoritata signo validas: **ISAE**.

Al Paĝo 20 sube (S. R. 15, n-ro 1—2)

Ni devas aldoni, ke la plurlingvaj **Ilustritaj Teknikaj Vortaroj** de **A. Schlomann** ne estas elĉerpitaj, sed plejparte denove prezentitaj kaj haveblaj ĉe la Eldonejo (Verlag) **R. Oldenbourg**, Rosenheimer Str. 145, 8 München 8, Germanujo (BRD).

R. H.

LINGVAJ DISKUTOJ KELKAJ LINGVAJ PROBLEMOJ

N-roj 59/60 de *Scienca Revuo* (Majo 1965) pritraktas du lingvajn problemojn. En artikolo titolita »La gvidata evoluo de Esperanto« K. G. Linton (Aŭstralio) pritraktas la temon de la vortkarakteroj kaj skizas formulon por eltrovi la vortkarakteron. Tiu ĉi studaĵo estas bonega kaj certe meritas pli ĝeneralan diskonigon. Sed jenaj ĝustigoj ŝajnas al mi necesaj. Adjektiva radiko, kiam uzata kiel verbo, ne signifas: »tari **agon** karakterizatan de la eco de io -a« Ni ne pretervidu ke laŭsignife ekzistas du grandaj grupoj de verboj: tiuj de ago kaj tiuj de stato. Esti, resti, stari, sidi, kuŝi estas verboj de stato, ne de ago. El adjektivaj radikoj fariĝas verboj de stato, ne de ago, la adjektivo mem ja esprimas staton. Ni devas do diri: »adjektiva radiko kiam uzata kiel verbo, signifas: »esti en stato karakterizata de la eco de io -a«. Sekve **kuraĝi**, jes, signifas: esti kuraĝa, t. e. esti en stato karakterizata de kuraĝeco, alivorte »havi kuraĝon (havi kuraĝ-econ). Pri **vortpureco** ŝajnas al mi, ke ni devas esti iom singardaj por fabriki tro haste regulon. Ekz. »dumpingo« venis al Esperanto kiel internacia vorto uzata kiel kun la angla sufikso ing. Ĝi ne identas kun ĉiuj signifoj de la angla vorto **dumping**, sed laŭ PV kaj laŭ internacia uzo ĝi signifas nur »vendo de iu produkto je pli malalta prezo eksterlanden ol enlande«. Simile **mitingo** ne identas kun ĉiuj signifoj de la angla **meeting** kaj tial ne povas fariĝi simple **mito**. Pri la difino de **mitingo** vidu PV. Ĉirilate mi dezirus averti anglalingvanojn ne doni al tiaj angladevenaj vortoj ĉiujn nuancojn, kiujn ili kutimas doni en sia nacia lingvo. Ekz. en la artikolo »Kontribuo al logika scienca Terminaro« S-ro Maurice Lewin, Britujo uzas la vorton **rekordi** en la senco de **registri**. **Rekordo** en Esp-o tamen estas nur »plej supera oficiale konstatita atingo de konkursanto en sporto (aŭ en alia aktiveco)«, ĉar nur en tiu senco la vorto fariĝis internacia. Pripensu kio fariĝus el tiu vorto, se la hispanoj aldonus ankoraŭ ĝian hispanan signifon: **rememoro**.

Per kelkaj vortoj mi dezirus ankoraŭ tuŝi la artikolon ĵus cititan de s-ro M. Lewin. Ĝi ŝajnas tre bona kontribuo al logika scienca terminaro. Sed ankaŭ ĉi tie mi kredas ke ni devas esti tre singardaj kontraŭ starigo de tro rigidaj reguloj. Ni certe povas akcepti kiel sciencajn afiksojn: **log**, **metr**, **graf**, **skop**, sed pro tio ni ne devus ŝanĝi vortojn jam internacie uzatajn, en kiuj ĉi vorteroj ricevis iom diferencon sencon, ekz. teologo, monologo, dialogo, same kiel ni ankaŭ ne ŝanĝas vortojn kiel **automobilo**, **fusilo**, **vitamino**, kiuj ŝajne entenas Esp-an sufikson.

Fine ŝajnas al mi konvene konsideri iom la enkondukon de novaj prepozicioj. Esp-o ĉiam posedis la rimedon pliampleksigi kaj pli-